

Titel: Kapitel II.

Citation: "Kapitel II.", i *1880/1881: Lovforslag*. Onlineudgave fra Lovforarbejder:
<https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r08-shoot-chptrd1e18100/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: 1880/1881: Lovforslag

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

§ 5.

Naar Afgjørelsen af en Handling's Strafbarhed beror paa, om et vist Retshforhold bestod paa den Tid, Handlingen blev foretagen, undersøges og bedømmes Spørgsmaalet herom under Straffelagen efter Reglerne for Strafferetspleien. Den Afgjørelse, som maatte være truffen under en kongelig Retstrætte, foregriber ikke Afgjørelsen af Straffspørgsmaalet.

Kapitel II.

Om Retternes Virkefæde.

§ 6.

Forundersøgelse og andre afcesforifste Retshandlinger i Sager, der høre under denne Lov, foretages af Underdommeren som Undersøgesdommer. Dog kan det i Sager, hvis Paakjendelse hører under Landsretten, eller som forve for Høiesteret, undtagelsesvis af Landsrettens eller Høiesterets Formand overdrages til et Medlem af Landsretten at handle som Undersøgesdommer.

§ 7.

Af Underretternes kunne ifkun følgende Straffe idømmes, nemlig Bøder, Konfiskation, simpelt Fængsel, Fængsel paa sædvanlig Hængelost, Fængsel paa Band og Brød, Dvangsarbejde, Ris, Rottinglag samt Fortabelse af en Næringsret.

§ 8.

Ved Underretterne behandles og paakjendes i første Instants med den af § 7 følgende Begrænsning:

1) Sager angaaende Handlinger, som staa under en Straffebestemmelse, der enten alene eller alternativt med andre Strafarter hjemler Anvendelsen af Formuestraf, simpelt Fængsel, Dvangsarbejde, Ris eller Fortabelse af en Næringsret;

2) Sager angaaende Handlinger, der staa under en Straffebestemmelse, som ikke hjemler Anvendelse af anden Strafart end Fængsel paa Band og Brød;

3) Sager angaaende Handlinger, som staa under en Straffebestemmelse, der hjemler Anvendelse af Fængsel paa Band og Brød alternativt med Strafarbejde, naar den Sigtede afgiver en fuldstændig og troværdig Tilståelse, og han eller, hvis han er personlig umyndig, hans Værg ikke begjærer Paadømmelse ved Landsretten.

Ved Underretten behandles og paakjendes fremdeles Sager angaaende Anvendelsen af Straffelovens § 299.

Embedsforbrydelser og de i Straffelovens Kap. 9—11 omhandlede Forbrydelser etc ubelukkede fra Underrettens Competence.

§ 9.

Ved Anvendelsen af Reglerne i § 8 kommer, naar Sigteisen angaar Forjog eller Meddelagtighed, den Straffebestemmelse i Betragtning, som vilde være anvendelig, hvis Forbrydelsen var fuldbrydet, eller den Sigtede var Gjerningsmand; fremdeles bliver Lovens almindelige Straffebestemmelse at tage i Betragtning uden Hensyn til, at saadanne i Loven bestemt betegne Omstændigheder maatte være forhaanden, som hjemle Redsettelse af Strafferammen.

§ 10.

Alle under denne Lov hørende Sager, som ikke ved ovenstaaende Regler ere henlagte til Underretterne, behandles og paaafjendes af Landdretterne. Finder Forening af Straffesager Sted, sker Behandlingen og Paaafjendelsen ved Landdretten, naar nogen af de forenede Sager ligger udenfor Underrettens Competence, og fremdeles, naar den samlede Straf for en Sigtet vilde overstride den ved § 7 dragne Grænse.

§ 11.

Ved Paaafjendelse af de til Landdretten henlagte Sager skulle Rævninger medvirke, naar Sagen angaar en Forbrydelse, for hvilken Straffebestemmelsen hjemler Livsstraf eller livsvarigt Strafarbejde, eller nogen af de i Straffelovens Kap. 9—11 omhandlede Forbrydelser.

Fremdeles skulle Rævninger i Reglen medvirke i andre til Landdretten henlagte Sager, naar Strafarbejde findes at være forfaldt, medmindre den Sigtede eller, hvis han er personlig umyndig, hans Børge vælger Paaafjendelse uden Rævninger. Er den, der sigtes for en af de i Straffelovens Kap. 23—27 omhandlede Forbrydelser, forhen for en saadan Forbrydelse dømt til Strafarbejde, finder den her omtalte Medvirkning kun Sted, saafremt Sigteisen angaar en Forbrydelse, for hvilken Strafarbejde er den laveste Straf, naar den første Gang begaas, eller der er forløbet 10 Aar efter Udtaelsen af den tidligere Straf, førend den Handling, som Sigteisen angaar, blev begaaet.

I de under Landdretten hørende Sager, i hvilke de ovenfor foreskrevne Betingelser for Rævningsens Medvirkning mangle, kan Landdretten tage et af Anklageren eller den Sigtede fremsat Andragende om Sagens Henviisning til Rævninger til Følge.

§ 12.

Finder Forening af flere Straffesager Sted, deltage Rævningerne i Paaafjendelsen naar deres Medvirkning udkræves til nogen af de forenede Sager, og fremdeles, naar det paa Grund af den samlede Straf for en Sigtet maatte blive tilfældet, at Betingelserne i § 11 ere tilfælde. Dog her Forening af Sager mod flere Sigtede, som adskilte vilde kræve Paaafjendelse dels med dels uden Rævninger, kan finde Sted, naar særegne Grunde findes at gjøre Adskillelsen ubensigtsmæssig.

§ 13.

Retten prøver i Embeds Medfør, om en foreliggende Sag efter foranstaaende Regler hører under dens Virkefærd, og om Rævninger skulle medvirke ved Paaafjendelsen. Dog bliver herved at iagttage:

1) Forsaavidt Afgjørelsen beror paa Størrelsen af den i det givne Tilfælde forfaldte Straf eller paa Veskaffenheden af den Sigtebes Forklaringer, har Retten foreløbig at følge Anklagerens Skjøn (jfr. dog § 137) og kan først efter endt Hovedforhandling afvise Sagen af saadan Grund. Paaank af Dommen, fordi Rettens Skjøn over de nævnte Omstændigheder har været urigtigt, er udelukket.

2) Afviisning under Hovedforhandlingen kan ikke finde Sted, fordi den ved Landdretten behandlede Sag findes at høre til Underrettens Virkefærd; ei heller, naar den til Rævninger henviste Sag findes at kunne være paaafjendt uden Rævninger, medmindre Henviisningen til Rævninger er i Strid med den Sigtebes i Medhold af Lovens trufne Bælg, og Indsigelse gjøres, førend Udtrækning til Udtagelse af Rævninger er begyndt.

3) Er ved upaaankelig Afgjørelse Paaafjendelse af en Sag ved Landdretten affaaeren fordi Sagen er antagen at høre til Underrettens Virkefærd, er Underretten bunden herved. Er ved Afgjørelse ifølge Paaank en Sags Paaafjendelse ved Underretten affaaeren, fordi den er antagen at høre til Landdrettens Virkefærd, er Landdretten bunden herved.

§ 14.

Under Høiesterets Virkefreds høre alle Afgjørelser i Anledning af Paaanke af (Besværing over) Landsrettens Domme, Kjendelser og Beslutninger, derunder indbefattet Handlinger af det Medlem af Landsretten, hvorn det maatte være overdraget at handle som Underfogedesdommer.

Til Landsrettens Virkefreds høre Afgjørelser i Anledning af Paaanke af (Besværing over) Underrettens Domme, Kjendelser og Beslutninger.

Kapitel III.

Om de Tilfælde, hvor Rettens Personer som inhabile skulle eller kunne udelukkes fra eller fritages for at handle i Sagen.

§ 15.

Ingen Dommer eller Rævning maa handle i en Straffesag, naar han

- 1) selv er Part i Sagen eller er forurettet ved Forbrydelsen eller af Sagens Udfald kan have Skade eller Forbøl, eller naar det isvrigt under Sagen bliver nødvendigt at bestemme hans egen tidligere Hærd;
- 2) er beslagtet eller besvogret med nogen af Parterne eller den Forurettede i op- eller nedstigende Linie eller i Sidelinien saa nær som Søstende, eller er nogen af disse Personers Kætesølle, Børge, Kurator, Adoptiv- eller Pleiefader, Adoptiv- eller Pleieføn;
- 3) er beslagtet eller besvogret i op- eller nedstigende Linie eller beslagtet i Sidelinien saa nær som Søstende med den i Sagen optrædende offentlige Anklager eller Politieembedsmand, en privat Anklagers eller den Forurettedes Rettergangsfuldmægtig eller den Sigtes Forsvarer;
- 4) eller har aflagt Vidnesbyrd eller været Syns- eller Ejendomsmand i Sagen eller handlet i den som offentlig Anklager, Politieembedsmand, Rettergangsfuldmægtig for en privat Anklager eller den Forurettede eller som Forsvarer;
- 5) ei heller naar Rævningen har handlet som Dommer i Sagen, eller naar Dommeren har handlet som Dommer eller Rævning i Sagen ved den underordnede Instans.

Med Anvendelsen af den under Nr. 1 givne Regel bliver dog at iagttage, at den Omstændighed, at Dommeren, fordi flere Embedsvirksomheder ere forenede i hans Person, tidligere af den Grund har havt med Sagen at gjøre, ikke i og for sig medfører Inhabilitet, naar der ikke efter de foreliggende Omstændigheder er Grund til at antage, at han har havt nogen særegen Interesse i Sagens Udfald.

§ 16.

I de i foregaaende Paragraf omhandlede Tilfælde er Dommeren, hvis han er Enkelt-dommer, pligtig efter Kjendelse aflagt af ham selv at vige sit Sæde. Beflæder han Retten i Forening med andre Dommere, er han pligtig at gjøre Retten Meddelelse om de Omstændigheder, som ifølge foregaaende Paragraf formenes at medføre hans Inhabilitet, hvorefter Afgjørelse træffes af Retten, uden at han selv er udelukket fra at deltage i Paafjendelsen af Spørgsmaalet.

Førend Rødtænkningen af Rævninger til en Sag begynder, stiller Rettens Formand Spørgsmaal til Anklageren, den eller de Sigtede og den eller de beklædede Forsvarere, til Dommerne og Rævningerne, om der med Hensyn til nogen af de indskatte, tilstedeværende Rævninger maatte være den nogen Omstændighed bekjendt, som efter § 15 udelukker fra at være Rævning i den foreliggende Sag. De herefter opstaaende Spørgsmaal afgjøres af Dommerne i den sammentraaede Ret.

§ 17.

Parterne kunne ikke blot fordrø, at en Dommer skal vige sit Sæde i de i § 15 angivne Tilfælde, men enhver af dem kan fremsætte Indsigelse mod, at en Dommer beskæder Retten, naar andre Omstændigheder foreligge, som ere egnede til at vække Tvivl om hans substancielle Upartiskhed. I Tilfælde af den sidstnævnte Vestsættelse kan ogsaa en Dommer selv, naar han frøgger for, at Parterne ei kunne have fuld Tillid til ham, vige sit Sæde, selv om ingen Indsigelse mod ham fremsættes.

De Spørgsmaal, der maatte opstaa i Henhold til nærværende Paragraf, afgjøres paa samme Maade, som i § 16 er bestemt med Hensyn til de i § 15 omhandlede Tilfælde.

§ 18.

Indsigelse mod, at en Dommer beskæder Retten, bør fremsættes ved Forhandlingens Begyndelse, under Hovedforhandlingen for Anklagekriftets Oplesning, Indsigelse mod en Røvning før Røvkærlingens Begyndelse, jfr. § 16, 2det Stykke. Senere Fremsettelse af den heromhandlede Indsigelse tillades kun, naar det skønnes at have været umuligt at fremkomme med den i rette Tid, eller Parten har været i ham utilregnelig Uvdsenhed om de Omstændigheder, som begrunde Indsigelsen.

Dommeren er pligtig, hvor han af egen Drift skal eller vil vige sit Sæde, at gjøre dette, sænd Forhandlingen begynder, eller under Hovedforhandlingen for Anklagekriftets Oplesning, medmindre den Omstændighed, som begrunder hans Uuhabilitet, er indtraadt senere.

§ 19.

Spørgsmaal, om en Dommer af egen Drift skal eller maa vige sit Sæde, afgjøres, uden at Parterne have Adgang til at ytre sig.

Indsigelser fra Parternes Side mod en Dommers eller Røvningens Habilitet behandles i processuel Henseende som andre Formalitetsindsigelser.

§ 20.

Kjendelser, hvorved en Underretsdommer erklærer at ville vige sit Sæde, eller hvorved det paalægges eller tillades en Dommer i en Kollegialret at vige sit Sæde, eller hvorved en Røvning udelukkes, kunne ikke angribes ved noget Retsmiddel. Imod Kjendelser, hvorved Indsigelser imod en Dommers eller Røvningens Uuhabilitet forstætes, eller hvorved Dommerens egen Begjæring om at maatte vige sit Sæde afflaas, kan der finde Bøvøring Sted. Naar det strax forlanges, kan i denne Aaledning en fort Udsættelse af Sagen tilstaa.

§ 21.

Fra det Dieblit af, da Retskjendelse for, at en Dommer skal eller maa vige sit Sæde, er afsagt, er denne Dommer kun berettiget til at foretage saadanne Handlinger i Sagen, som ei kunne opsættes.

§ 22.

De om Dommere givne Forrifter finde ogsaa Anvendelse paa Retsskrivere. Afgjørelsen af Habilitetspørgsmaalet tilfalder den Ret, ved hvilken Retsskriveren er ansat.

Kapitel IV.

Om de offentlige Anklagere.

§ 23.

De offentlige Anklagere virke for Forfølgning af Forbrydelser dels ved umiddelbar Virksomhed dels ved Henvendelse til og udenfor Kjøbenhavn Tilfyn med Politimyndighederne efter de nærmere Regler i nærværende Lov.

Udenfor de offentlige Anklageres Virkefærd ere de Lovovertrædelser, som ved Lovgivningen ere henvisse til Paatale af Private, samt de Lovovertrædelser, som ifølge nærværende Lov paatales af Politimyndighederne (§ 35), forsaavidt ikke Reglerne om Straffesageres Beretning medføre Undtagelser, eller der, hvad de sidsnævnte Lovovertrædelser angaar, finder Paataale Sted.

§ 24.

Det raahviler de offentlige Anklagere som Embedspligt at fremme enhver Sag med den Hurtighed, som Tilfældets Beskaffenhed tillader, og derved ikke blot have for Øie, at straffylde Personer drages til Ansvar, men ogsaa, at Forfølgning af Personer, som ikke ere straffylde ikke finder Sted. De ere pligtige at vise Retten skyldig Agtelse samt at efterkomme de af Retten i Medfør af nærværende Lov givne Paalæg.

§ 25.

Justitsministeren kan give saadanne almindelige Forordninger for Udførelsen af de offentlige Anklageres Forretninger, som ved Siden af Loven findes fornødne, fremdeles med Hensyn til enkelte Sager paalægge vedkommende Anklager at begynde eller fortsætte, undlade eller standse Forfølgning, at foretage bestemte Forfølgningsstrid, at gjøre Rettsmidler gjældende o. s. fr., samt aftræve Indberetning om Straffesager ogsaa udenfor de lovfæstede Tilfælde.

§ 26.

Staar en offentlig Anklager i et Forhold, som vilde udelukke en Dommer fra at handle i Sagen, skal han gjøre Meddelelse herom til sin nærmeste Forfatte, for at denne kan træffe saadan Foranstaltning, som i den Anledning maatte findes fornøden.

§ 27.

Overstatsanklageren varetager det Fornødne i Anklagens Interesse med Hensyn til Straffesageres Forhandling for Højesteret; han kan fremdeles efter Paalæg af Justitsministeren eller af egen Drift ganske eller tildels overtage det til de ved Landsretterne bestilte Statsanklageres Forretningskreds hørende Hverv i en hvilken som helst Straffesag.

Overstatsanklageren er de andre offentlige Anklagere overordnet og fører Tilfyn med deres Hvervs Udførelse, hvorved Reglerne i § 25 finde tilsvarende Anvendelse. Han gjør Indberetning aarlig til Justitsministeren om de i Aarets Løb afgjorte og endnu henstaaende Straffesager saa og ellers, naar Omstændighederne opfordre dertil, eller naar det fordrer.

§ 28.

Den til Overstatsanklagerens Bistand bestilte Statsanklager er beføiet til efter Paalæg af Overstatsanklageren eller i Tilfælde af dennes Forhindring uden Paalæg at foretage enhver Embedshandling, som hører under Overstatsanklagerens Virkefærd.